

Veje til indflydelse

- Lærervejledning til quiz til elever på ungdomsuddannelser

Veje til indflydelse
- Lærervejledning til quiz til elever på ungdomsuddannelser

Udgivet: December 2008
Udgiver: Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM

Tekst: Mette Børgesen, projektmedarbejder
Redaktør: Trine Kjær, kommunikationskonsulent
Ansvarshavende: Ole Juhl, centerleder

Quizen kan prøves online på www.dcum.dk

ISBN nr.: 978-87-92007-41-4

Quiz i undervisningsmiljø

Lad eleverne konkurrere mod hinanden i en quiz om undervisningsmiljø. Formålet med quizen er at gøre elever på de gymnasiale og erhvervsrettede ungdomsuddannelser i stand til at forbedre undervisningsmiljøet på deres uddannelsessted. Jo mere elever ved om undervisningsmiljø og de vilkår, der gør sig gældende, jo bedre rustet står de, til at bruge de veje, der findes til elevindflydelse. Viden om undervisningsmiljø kan bane vejen til en sjovere tid på skolen.

Quizen kan bruges i en time, på en temadag eller i et forløb om undervisningsmiljø. Quizen berører emnerne elevindflydelse, medansvar, elevrettigheder og pligter.

Afsæt en lektion til quizen.

Målgruppe

Elever på de gymnasiale og erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Lærervejledning

Print et eksemplar af quizen ud og planlæg timen, så klassen er i et lokale med mulighed for at bruge power point. Computer og power point præsentation gøres klar.

Del klassen i to eller flere hold. I vælger en quizmaster (fx en lærer) til at styre slagets gang. Quizmaster noterer holdene på tavlen og står ved tavlen med quizen i hånden. Quizmaster læser spørgsmål og svarmuligheder op. Power point præsentationen følger de enkelte spørgsmål, og støtter eleverne i huske, hvilke svarmuligheder de har. Når quizmaster har læst det første spørgsmål op, diskuterer holdene svarmulighederne og hvert hold afgiver svar.

Efter hvert spørgsmål og svar tjekker quizmaster svaret ved at se i den printede quiz, der rummer alle spørgsmål, svarmuligheder og svar. Quizmaster læser det rigtige svar højt for alle (evt. kan en forkert besvarelse også læses højt, hvis der er tid og stemning for det). Power point præsentationen følger også de enkelte spørgsmål og svar.

Quizen til quizmaster indeholder alle spørgsmål, svarmuligheder og svar. Med dette dokument ved hånden kan quizmaster læse de enkelte spørgsmål og svarmuligheder op og tjekke holdenes svar. Quizmaster tildeler holdene point ved rigtigt svar. Ingen point ved forkert svar.

Power point

For at gøre quizzens spørgsmål og svarmuligheder synlige for eleverne bruger I power point præsentation. Power point præsentationen indeholder alle quizzens spørgsmål efterfulgt af det rigtige svar.

Tildeling af Point

Quizen består af 12 spørgsmål. Hvert rigtigt besvaret spørgsmål giver ét point. Ved forkert besvarelse af et spørgsmål tildeles ingen point.

I spørgsmål 1 og 6 skal eleverne afkrydse mellem fem emner, hvoraf flere er rigtige. Alle afkrydsninger skal være rigtige, for at eleverne får point for det pågældende spørgsmål.

Quiz på dcum.dk

Prøv quizen individuelt eller i makkerpar på www.dcum.dk

1. Hvilke af disse emner hører med til undervisningsmiljø?

Dagens ret fra skolens kantine

- Ja
 Nej

Farven på tapetet

- Ja
 Nej

Grimt sprog mellem eleverne

- Ja
 Nej

De fester, som skolen arrangerer på skolen

- Ja
 Nej

Blinkende lysstofrør på gangene

- Ja
 Nej

Svar: Alle emnerne i spørgsmålet hører med til undervisningsmiljø!

Undervisningsmiljøet er alt det på skolen, som har med elevernes trivsel, læring, sundhed og sikkerhed at gøre. Undervisningsmiljøet handler derfor om alt fra sund mad i kantine til skolens udseende, og hvordan du har det med de andre elever og lærere.

Har du overvejet, hvordan undervisningsmiljøet er på din skole og i klassen? Har borde og stole den rette højde? Er skolen grå og kedelig eller inspirerende at se og være på? Og hvordan står det til med kammeratskabet? Er I gode til at hjælpe hinanden, eller er der problemer med mobning og konflikter?

2. Jeg er elev på en ungdomsuddannelse – hvilken lov gælder egentlig for mig?

Lov? Der findes ikke en lov for elever. Det er derfor, der tit er problemer!

Svar: Forkert

Der findes en lov – Undervisningsmiljøloven. Den gælder for alle elever og studerende på landets folkeskoler, ungdomsuddannelser og voksenuddannelser, så den gælder også for dig. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever har ret til et godt undervisningsmiljø.

Er praktik en del af din uddannelse, så gælder Arbejdsmiljøloven, når du er i praktikken. Arbejdsmiljøloven gælder også i visse situationer på skolen, fx når elever arbejder ved maskiner eller håndterer visse stoffer og materialer.

Arbejdsmiljøloven – den gælder for de ansatte på skolen, så den gælder også for elever

Svar: Forkert

Arbejdsmiljøloven gælder for de ansatte på skolen, men er ikke lavet til eleverne. Undervisningsmiljøloven gælder for alle elever. Uanset om du går i folkeskolen, på en ungdomsuddannelse eller voksenuddannelse, så gælder Undervisningsmiljøloven for dig. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø.

Er praktik en del af din uddannelse, så gælder Arbejdsmiljøloven, når du er i praktikken. Arbejdsmiljøloven gælder også i visse situationer på skolen, fx når elever arbejder ved maskiner eller håndterer visse stoffer og materialer.

Undervisningsmiljøloven – den gælder for alle elever og studerende

Svar: Rigtigt

Undervisningsmiljøloven gælder for alle elever og studerende, der går i folkeskolen, er i gang med en ungdomsuddannelse, eller går på en voksenuddannelse. Undervisningsmiljøloven siger bl.a., at alle elever og studerende har ret til et godt undervisningsmiljø.

Er praktik en del af din uddannelse, så gælder Arbejdsmiljøloven, når du er i praktikken. Arbejdsmiljøloven gælder også i visse situationer på skolen, fx når elever arbejder ved maskiner eller håndterer visse stoffer og materialer.

3. Toiletterne er klamme

- kan Undervisningsmiljøloven gøre noget ved det?

Nej. Hvis toiletterne er klamme, så vent med at gå på toilet til du kommer hjem
Dårlig idé!

Det er usundt at gå og holde sig. Det kan give ondt i maven og ubehag.

I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en undervisningsmiljøvurdering, UMV, og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Elever har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Spørg en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten hvem, der står for UMV arbejdet på din skole og hvornår I skal lave den næste. Det er vigtigt, at skolens ledelse bliver klar over problemerne og hører elevernes forslag til forbedringer.

Ja. Loven gælder på hele skolen. Snak med undervisningsmiljørepræsentanten eller elevrådet om problemet
Rigtigt

Undervisningsmiljørepræsentanten er sammen med elevrådet elevernes stemme overfor omverdenen og ledelsen.

I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en undervisningsmiljøvurdering, UMV, og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Elever har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Snak med en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten om hvem, der står for UMV arbejdet på din skole og hvornår jeres skole skal lave den næste UMV.

Måske. Men kun hvis skolen har et elevråd – det er nemlig kun elevrådet, der kan tage problemet op
Forkert

Elevrådet kan altid tage et problem op, men kender du jeres skoles undervisningsmiljøvurdering, også kaldet UMV? I Undervisningsmiljøloven står, at alle skoler og uddannelsessteder skal lave en UMV og inddrage eleverne. En UMV er en vurdering af skolens forhold og elevernes trivsel. Eleverne har ret til at blive hørt - om både de positive og negative forhold på skolen.

Spørg en lærer, elevrådet eller undervisningsmiljørepræsentanten hvem, der står for UMV arbejdet på din skole, og hvornår I skal lave den næste UMV. Det er vigtigt, at skolens ledelse bliver klar over problemerne, og hører elevernes forslag til forbedringer.

4. På vores skole er der vildt koldt! Er det ok, at skolen først sætter varme på i december?

Det bestemmer pedellen. Kun pedellen har indflydelse på, hvor varmt og koldt, der må være på skolen. Medbring altid varmt tøj!

Forkert

Arbejds miljøloven gælder for de ansatte på skolen eller uddannelsesstedet. Den siger, at temperaturerne som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Der findes dog ingen regler, der er lavet direkte til elever om skolens varme og kuldeforhold, men så længe eleverne befinder sig i samme rum som de ansatte, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for de ansatte.

Kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Der findes anbefalinger for, hvor varmt og koldt der må være på skolen

Rigtigt

Arbejds miljøloven gælder for de ansatte på skolen. I den står, at temperaturen som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C.

Så længe eleverne befinder sig i samme rum som de ansatte, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for de ansatte.

Men der findes ingen regler, der er lavet direkte til elever om skolens varme- og kuldeforhold.

Kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Varme og kulde er en personlig oplevelse. Hvis du fryser eller sveder er det ok at gå, og du får ikke fravær

Forkert

Dårlig løsning at gå, hvis du vil undgå fravær.

Der findes ingen regler, der tillader elever at holde kulde- eller varmfri. Men kulde og varme påvirker evnen til at lære. Hvis man fryser eller har det meget varmt, begår man flere fejl, og har sværere ved at samle sig om arbejdet. Så det giver god mening, at jeres skole har behagelige temperaturer.

Arbejds miljøloven gælder for de ansatte på skolen. I den står, at temperaturen som udgangspunkt ikke bør komme under 18°C og over 25°C. Så længe eleverne befinder sig i samme rum som de ansatte, er de indirekte beskyttede af de gældende regler for de ansatte.

5. Affald flyder i klasselokalet.

Hvad gør du?

Jeg klager til de andre over rengøringspersonalet. De burde tage sig sammen!

Forkert

Det er ikke rengøringspersonalets opgave at rydde op i klassen. Det er elevernes opgave. Rod hæmmer effektiv rengøring, fordi rod gør det svært at komme omkring. Støv, skidt og snavs giver dårligt indeklima. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen, så det giver god mening at rydde op.

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler, er med til at bestemme, hvordan du har det. Om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

Jeg gør ingenting. Jeg er ligeglad. Klasselokaler er ikke for sarte sjæle

Ikke godt

Hører du til dem, der er ligeglade med rodet i din klasse? Hvis ja, så er det dog stadig usundt for dig at være i. Rod hæmmer effektiv rengøring, og så bliver indeklimaet hurtigt dårligt. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen!

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler er med til at bestemme, hvordan du har det. Og om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

Jeg tager det op på klassen eller elevrådet. Jeg mener, det er et problem, vi må løse

Godt

Skolens udseende er en del af undervisningsmiljøet. Derfor er der god grund til at råbe op, hvis der roder i klassen. Rod hæmmer effektiv rengøring, og så bliver indeklimaet hurtigt dårligt. Hovedpine, ubehag og træthed kan derfor skyldes rod i klassen! Tag en snak med jeres lærer, så I kan få styr på rodet.

Har du tænkt over, hvordan livet på skolen påvirker dine sanser? Det, du ser, hører, dufter, smager og føler er med til at bestemme, hvordan du har det. Og om du har det godt eller mindre godt. På skolen er farverne på væggene, rodet i klassen, lugten og lydene med til at sætte stemningen. De sanseindtryk, du får, er en del af undervisningsmiljøet. Vi kalder sanseindtrykkene for æstetisk undervisningsmiljø.

6. Hvilke tre emner hører med til det psykiske undervisningsmiljø?

Hvor langt man har i skole

- Ja
- Nej

Når flere elever sover i timerne, fordi en bestemt lærer er søvndyssende og kedelig

- Ja
- Nej

Hvis en eller flere elever bagtaler andre og skaber konflikter

- Ja
- Nej

Når man som elev oplever, at de andre elever og lærere lytter til det, man siger i timerne

- Ja
- Nej

Hvor man helst vil på sommerferie

- Ja
- Nej

Svar: Det psykiske undervisningsmiljø handler om hvordan I har det med hinanden og med lærerne.

En undersøgelse viser, at elever og studerende lærer mest, når de har det godt i klassen.

Eleverne i undersøgelsen mener, at respekt er meget vigtigt for en god stemning. Respekten gælder både eleverne imellem men også i forhold til lærerne.

En god stemning med respekt for hinanden gør det sjovere at lære, sjovere at være på skolen, og man føler sig mere tryk og godt tilpas.

7. En undervisningsmiljørepræsentant er elevernes talsmand
Hvem kan blive valgt som undervisningsmiljørepræsentant?

Det kan en ansat på skolen – det er typisk pedellen. Det er ham, der slår græsset, så han ved mest om miljøet
Forkert

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev på skolen. Eleven er elevernes talsmand over for lærere og ledelsen på skolen. På alle skoler og uddannelsessteder kan eleverne vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR sidder du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. UMR'erne taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

Det kan en elev. Eleven er valgt som talsmand for alle elever på skolen
Rigtigt

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev. Eleven er talsmand for eleverne over for skolens lærere og ledelse. Alle skoler kan vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR er du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. En UMR taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

Det kan en forælder, der har taget kursus i førstehjælp
Forkert

En undervisningsmiljørepræsentant, UMR, er en elev på skolen. Eleven er talsmand for alle elever på skolen. På alle skoler og uddannelsessteder kan eleverne vælge to elever til at være UMR'er.

Som UMR sidder du med i sikkerhedsudvalget – et udvalg, der er med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. UMR'erne taler elevernes sag over for ledelsen.

Som elev kan du altid gå til din UMR med gode ideer, eller for at gøre opmærksom på et problem på skolen.

8. Jeg vil gerne være undervisningsmiljørepræsentant
Får jeg fravær i de timer, jeg sidder i møde?

Ja, det er prisen for at være med til at bestemme, hvad der sker på skolen
Forkert

Sidder du som undervisningsmiljørepræsentant, UMR, i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

Nej, det er lovligt fravær, og du får mulighed for at være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen
Rigtigt

Er du undervisningsmiljørepræsentant, UMR, og deltager du i møder i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

Du får kun fravær, hvis din lærer opdager du er væk
Forkert

Du kan roligt sige til din lærer, at du skal til møde. Sidder du som undervisningsmiljørepræsentant, UMR, i sikkerhedsudvalget, bliver du noteret som 'lovligt fraværende' i de timer, du er fraværende fra almindelig undervisning.

9. Jeg har hørt, at alle elever på en ungdomsuddannelse har ret til at oprette elevråd på deres skole. Er det rigtigt?

Ja, og elevrådet kan få penge fra skolen til deres arbejde og aktiviteter

Rigtigt

Alle elever, der går på en ungdomsuddannelse har ret til at oprette elevråd. Elevrådet er elevernes stemme. Elevrådet kan tage initiativer til sociale og faglige aktiviteter og arrangementer på skolen. Skolens ledelse yder som regel økonomisk tilskud til elevrådet.

Er der ikke oprettet elevråd på din skole, kan I kontakte jeres skoles elevorganisation. Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

Nej, det er op til skolens ledelse, om de mener, eleverne skal have sådan et

Forkert

Alle elever, der går på en ungdomsuddannelse har ret til at oprette elevråd. Elevrådet er elevernes stemme. Elevrådet kan tage initiativer til sociale og faglige aktiviteter og arrangementer på skolen. Skolens ledelse yder som regel økonomisk tilskud til elevrådet.

Er der ikke oprettet elevråd på din skole, kan I kontakte jeres skoles elevorganisation. Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

Elevråd? Hvad kan man overhovedet bruge det til? Er det ikke bare spild af tid?

Nej, elevråd er ikke spild af tid

Synes du elevindflydelse og medbestemmelse lyder kedeligt?

På Aabenraa Statsskole fik elevrådet efter samarbejde med skolens bestyrelse og rektor ideen til Selvejerdagen. På Selvejerdagen fik skolens elever en pose med 50.000 kr. som de måtte bruge til forbedringer af skolen.

Elevrådet er tit det sted, hvor ideer klækkes og udvikles, og med kontakt til skolens ledelse får elevrådet ting til at ske. Elevrådet får som regel økonomisk tilskud fra skolen.

Er du med i elevrådet, kan du være med til at lave sociale og faglige arrangementer på skolen. Du møder nye mennesker fra de andre klasser og årgange og dit netværk vokser. Alle elever, der går på en ungdomsuddannelse, har ret til at oprette elevråd.

Find linket til din skoles elevorganisation i slutningen af denne test.

10. Er det lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden?

Nej, du må være gal. Det er pjæk, hvis du laver elevrådsarbejde i skoletiden
Forkert

Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær. Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

Det er op til den enkelte skole at bestemme. Det står i skolens ordensregler, om det er lovligt fravær at lave elevrådsarbejde i skoletiden
Rigtigt

Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær. Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

Du kan blive fritaget op til to timer om ugen
Forkert

Der findes ikke faste regler for fravær med henblik på elevrådsarbejde. Det er op til den enkelte skole at fastsætte, om fravær med henblik på elevrådsarbejde er lovligt eller ulovligt fravær. Spørg til din skoles ordensregler for at finde ud af reglerne på din skole.

11. Får man løn for at lave elevrådsarbejde?

Ja, du forhandler selv lønnen med din rektor eller skolens leder

Forkert

Det er ulønnet at lave elevrådsarbejde. Men der er masser af andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen. Elever fra de andre klasser og årgange. Dit netværk vokser, og du kan være med til at bestemme, hvad der skal ske på skolen. Fx hvilke sociale og faglige aktiviteter I gerne vil have.

Nej, det er ulønnet. Arbejdet bærer lønnen i sig selv

Rigtigt

Elevrådsarbejde er ulønnet, men der er en masse andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever på skolen fra de andre klasser og årgange. Dit netværk vokser, og du kan være med til at bestemme, hvilke sociale og faglige arrangementer, der skal være på skolen.

Hvis der er overskud i elevrådets kasse, kan medlemmerne fra elevrådet dele overskuddet

Nej – den går ikke!

Det er ulønnet at være med i elevrådet. Men der er masser af andre fordele ved at være med i elevrådet. Fx kommer du til at kende flere elever fra de andre klasser og årgange. Dit netværk vokser, og du kan være med til at bestemme, hvilke sociale og faglige arrangementer, der skal ske på skolen.

12. Skal skolen stille lokale til rådighed for elevrådets arbejde?

Ja, elevrådet skal have adgang til et mødelokale på skolen

Rigtigt

Skolen stiller lokale til rådighed. Går du på en almen gymnasial uddannelse (stx og hf) skal skolen stille et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.

Går du på en erhvervsskole (teknisk skole, landbrugsskole, social og sundhedsskole), htx eller hhx skal skolen som minimum stille mødelokale og adgang til kopiering og kontorfaciliteter til rådighed for elevrådets arbejde.

Nej. Skolen må ikke stille lokaler til rådighed for politisk arbejde. Heller ikke for elevrådet. Elevrådsmedlemmerne må mødes privat eller i skolens kantine

Forkert

Går du på en almen gymnasial uddannelse (stx eller hf), skal skolen stille et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.

Går du på en erhvervsskole (teknisk skole, landbrugsskole, social og sundhedsskole), htx eller hhx, skal skolen som minimum stille mødelokale og adgang til kopiering og kontorfaciliteter til rådighed for arbejde.

Det afhænger af skolens forhold, og om der tilfældigvis er et ledigt lokale

Forkert

Går du på en almen gymnasial uddannelse (stx og hf), skal skolen stille et egnet lokale og adgang til kontorfaciliteter til rådighed for elevrådet.

Går du på en erhvervsskole (teknisk skole, landbrugsskole, social og sundhedsskole), htx eller hhx, skal skolen som minimum stille mødelokale og adgang til kopiering og kontorfaciliteter til rådighed for elevrådets arbejde.